

MOTIIVIDE HEEGELDAMINE

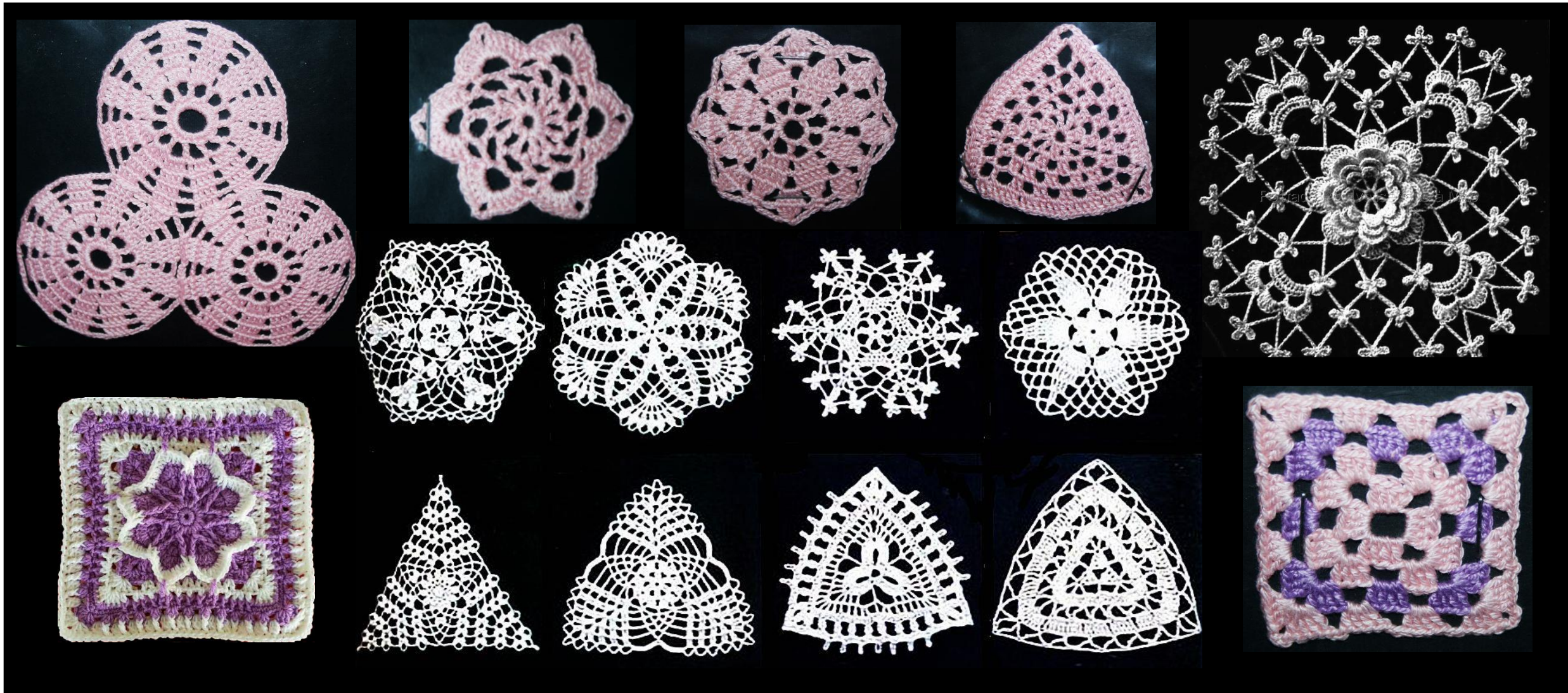
Tiia Artla

Mida nimetatakse
motiivideks?

Motiivideks nimetatakse väikeseid skeemi järgi heegeldatud tükke, mis hiljem omavahel suuremaks tööks ühendatakse.

Motiivid võivad olla pitsilised või tihedad, tekstuursed või siledad, ringid või ruudud, kolm- või kuusnurgad.

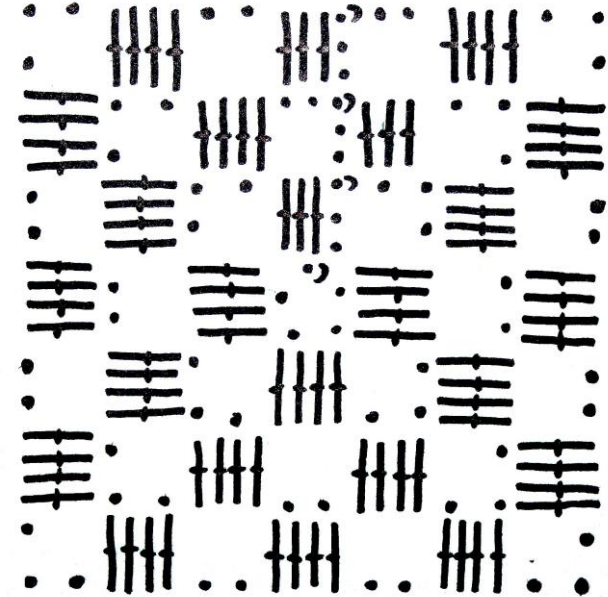

Üheks lihtsaimaks ja kogu maailmas enim levinud motiiviks on nn **vanaema motiiv**. Erinevates maades on sellel erinev nimetus (nt **Afgani ruudud**).

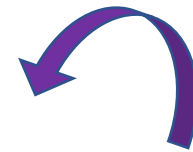

Milliseid põhisilmuseid on kasutatud vanaemamotiivi heegeldamiseks?

Mis suunas loetakse motiivide heegelskeemi?

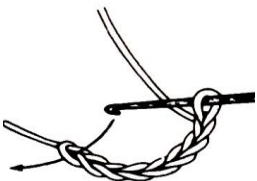
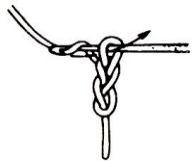
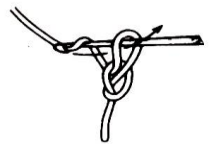
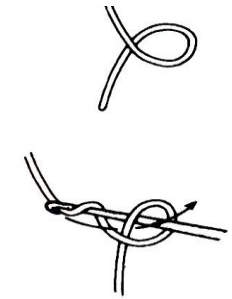

- * Ringselt
- * Kellaosutile vastupidises suunas
- * Kontrolli tingmärkide tähendusi!

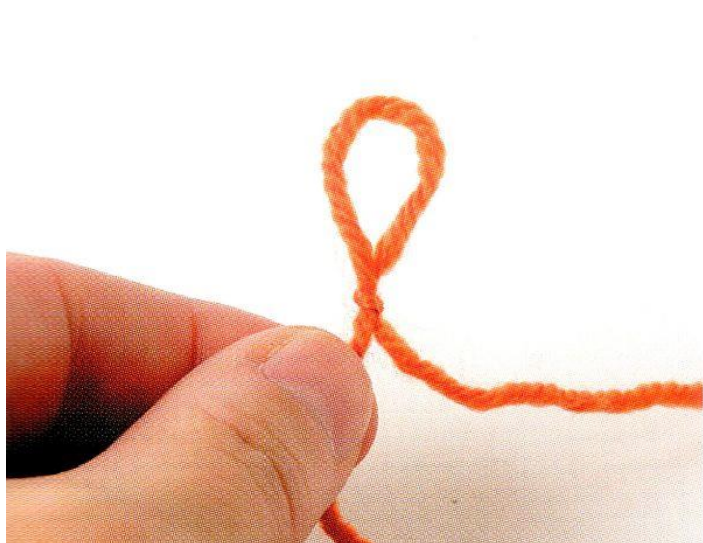
Mis kohast alustatakse enamiku motiivide heegeldamist?

1 Heegelmotiivide **alustamise** võtted

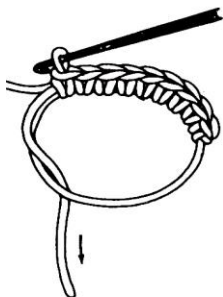
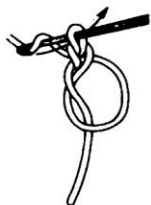
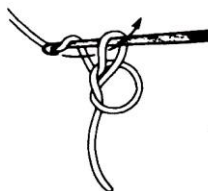
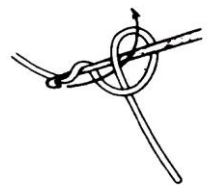

- Ringheegeldamist alustatakse enamatel juhtudel **heegelahelaga**, mis suletakse **aassilmusega** ringiks.
- Esimese ringi silmused heegeldatakse tavaliselt sellesse keskmisesse ringi.
- Tihti jääb valmis motiivi keskele **auk**.

2 Heegelmotiivide **alustamise** võtted

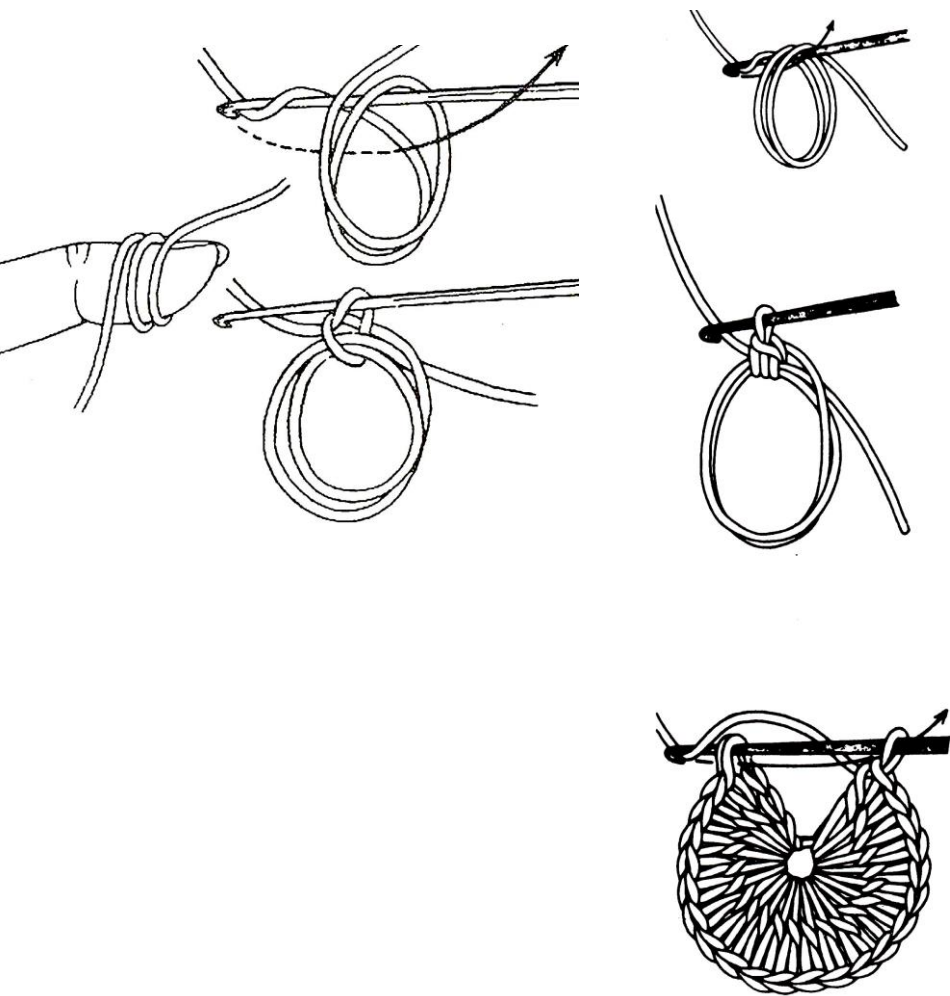
- Moodusta **algsilmus** ehk **kokkutõmmatav aas**.
- Heegelda skeemi tingmärgile vastav arv ahelsilmuseid rea kõrguseks.
- Heegelda kõik esimese mustrirea silmused algsilmusesse.
- Lahtisest lõngaotsast tõmmates “jookseb” auk kinni.

3 Heegelmotiivide **alustamise** võtted

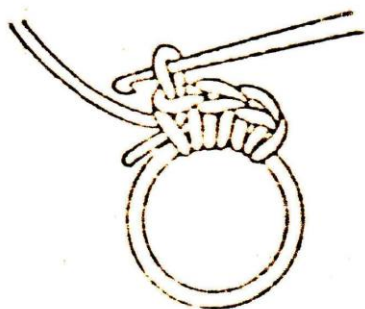
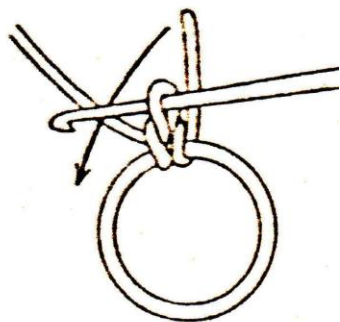
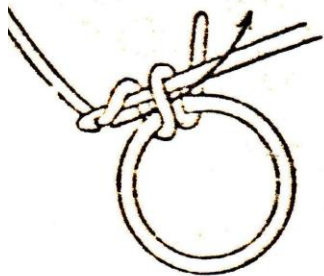
- Moodusta hästi **lõdva algsilmus**.
- Tõmba läbi saadud aasa uus aas.
- Heegelda läbi aasa ahelsilmus – sellega on esimese ringi esimene (kinnis)silmus valmis.
- Heegelda ülejäänud kinnissilmused vastavalt skeemile.
- Lahtisest lõngaotsast tõmmates pinguta ring kokku.
- Ühenda ringi algus ja lõpp nii, nagu juhendis on öeldud.

4 Heegelmotiivide **alustamise** võtted

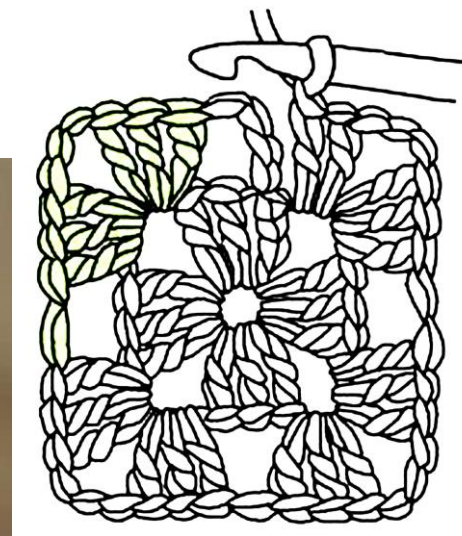
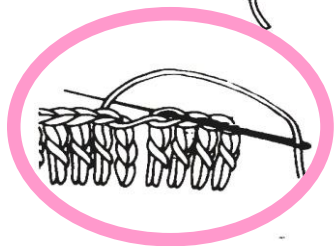
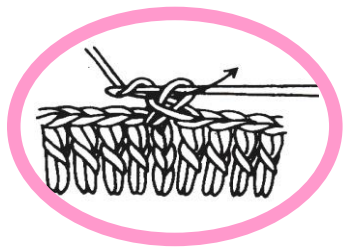
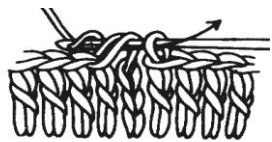
- **Keri lõng** mitu korda **ümb**er **sõrmeotsa**, hoides lõnga otsa oma vasaku käe pöidla ja nimetissõrme vahel kinni.
- Libista lõngaring sõrmelt maha.
- Heegelnõelaga too läbi lõngaringi lõnga-aas ja **heegelda kinnitamiseks kinnissilmus**.
- Heegelda skeemi esimene silmuste ring.

5 Heegelmotiivide **alustamise** võtted

- Kinnissilmuseid võib **heegeldada** ka **ümb**er plastmassist, metallist või puidust **rõnga**.
- Moodusta algsilmus ümber rõnga.
- Heegelda kinnissilmused ümber rõnga.
- Valminud silmused lükka rõngal tihedasti üksteise vastu, et rõngas vahelt välja ei paistaks.

Heegelringi lõpetamine

Motiivide ühendamine

Teemad:

- Motiivide ühendamine järgmise motiivi viimasel ringil.
- Sakilise servaga motiivide ühendamine.
- Abimotiivide kasutamine ühendamisel.
- Sirge servaga motiivide ühendamise võimalused.
- Motiivide ühendamine sik-sakilise heegelahela abil.

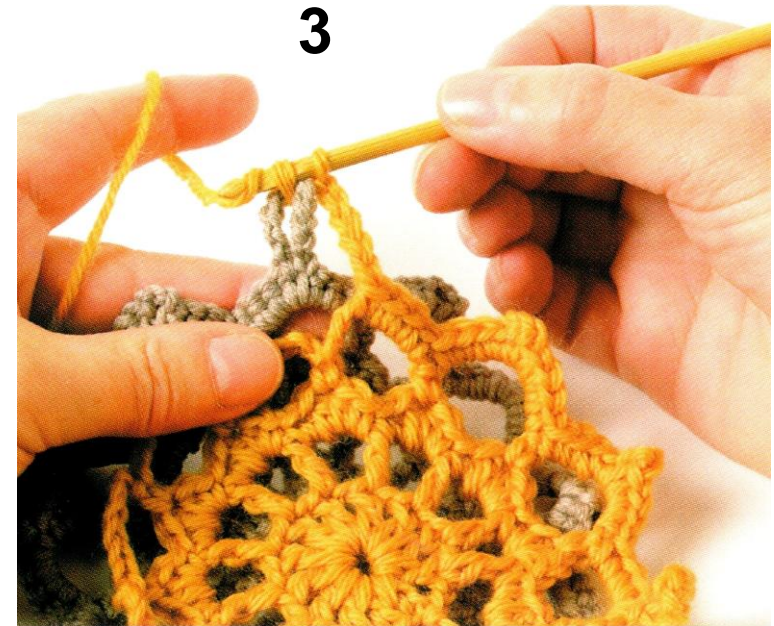
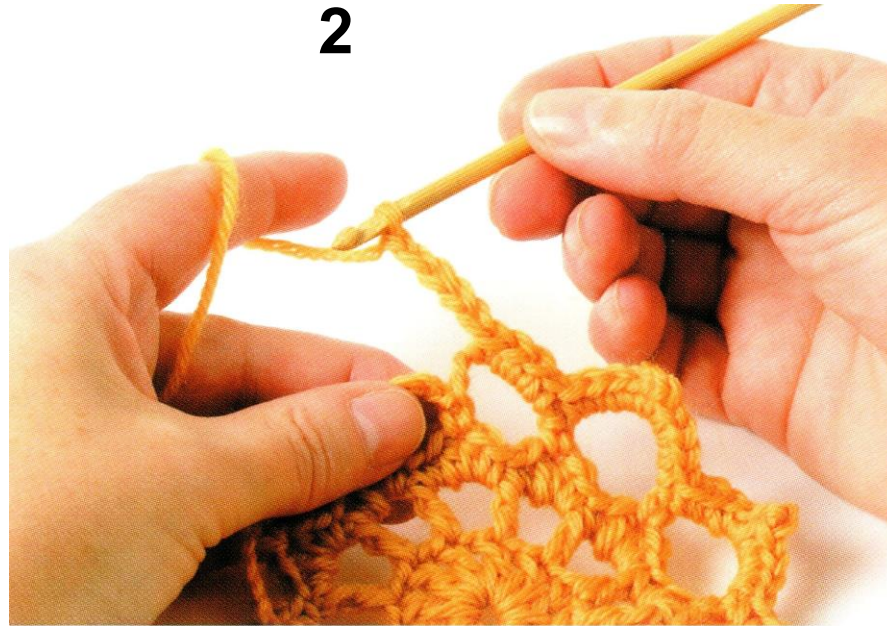
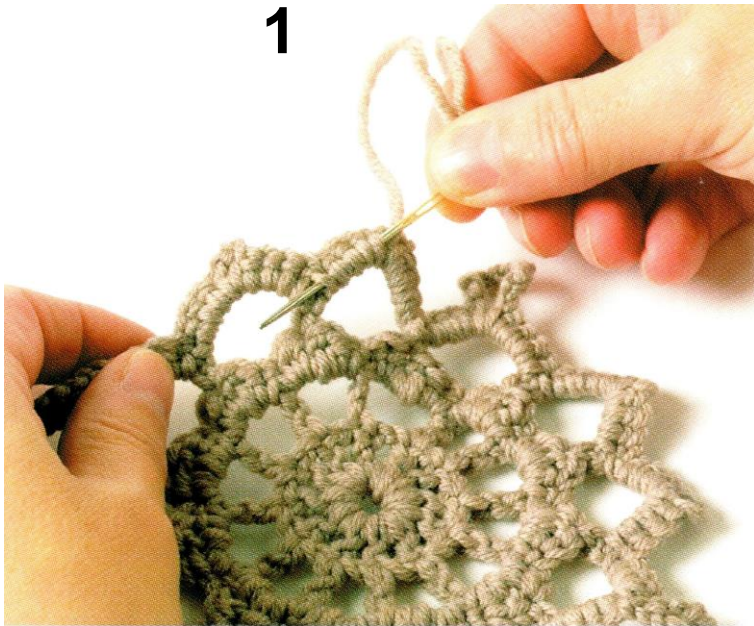
(Pinterest)

1. Ühendamine järgmise motiivi viimasel ringil

- Kõige tavapärasem motiivide ühendamise viis.
- Motiividel, mida ühendatakse heegeldamise käigus, on tavaliselt servades **ahelatest aasad**.
- Valminud motiivid viimistleda enne kokkuühendamist.
- Hoia valmis motiiv vastu parajasti heegeldavat motiivi nii, et nende **pahemad pooled** oleksid vastakuti.
- Töö käigus kontrolli, kas kõik ühendamised on tehtud korrektselt.

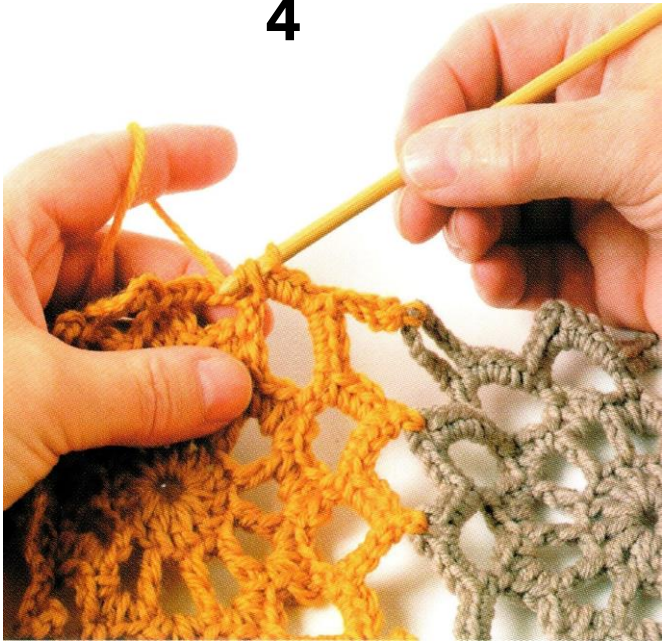
Ühendamine motiivi viimasel ringil kinnissilmusega

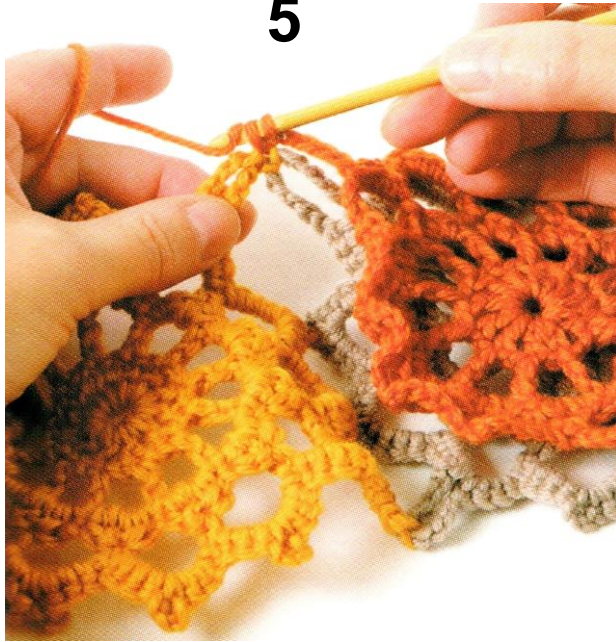
1. Heegelda valmis I motiiv. Peida lõngaotsad.
2. Heegelda II motiiv viimase ringini. Ühendus tee motiivi nurgaahela poole peal.
3. Hoia motiivide pahemad pooled vastamisi. Ühenda II motiivi poolik ahel ja I motiivi nurgaahel kinnissilmusega.

Ühendamine motiivi viimasel ringil kinnissilmusega

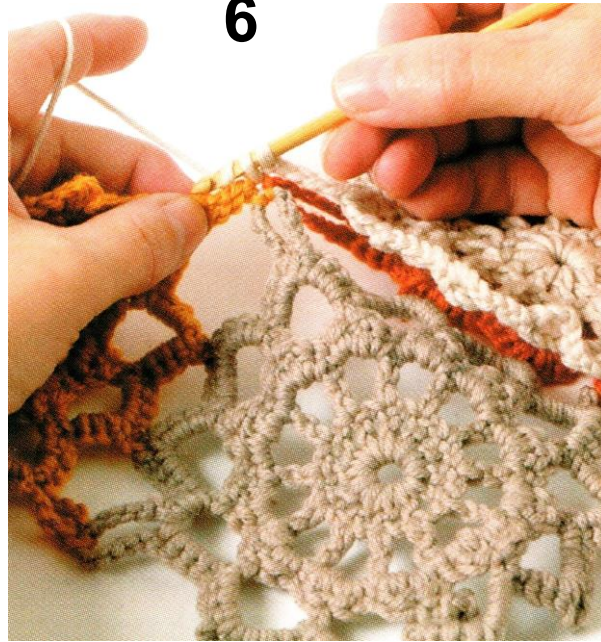
4

5

6

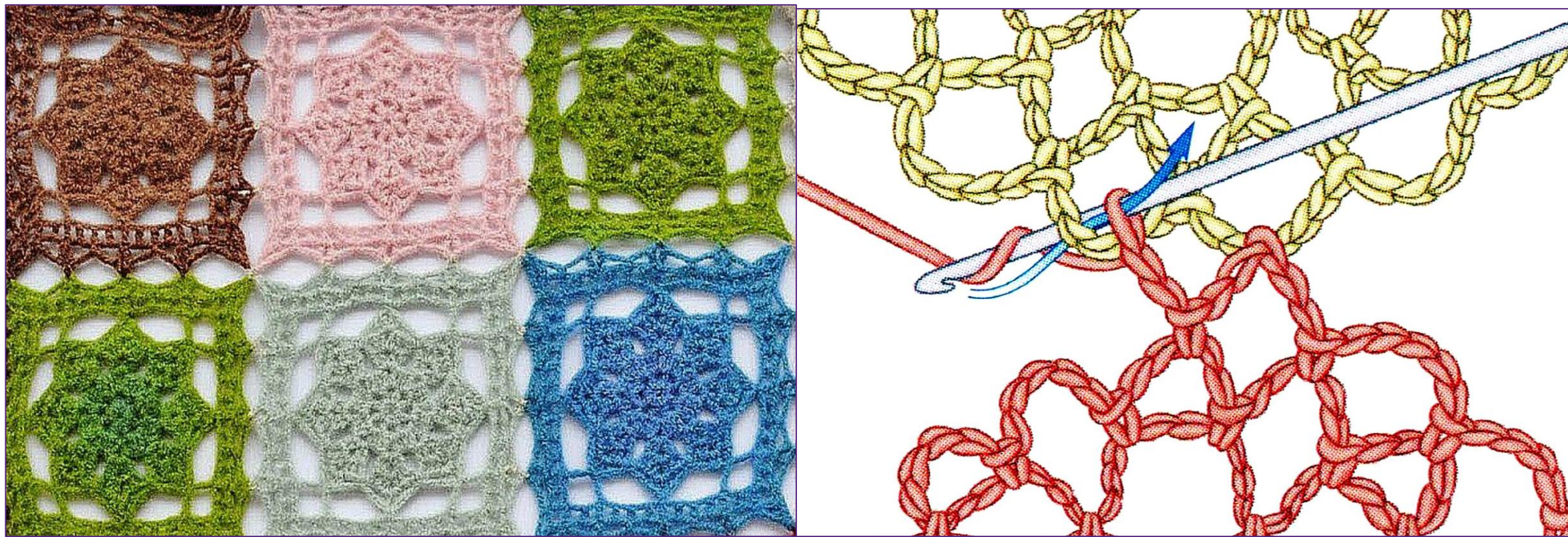

7

4. Ühenda kahe motiivi järgmised nurgad (sakid/kaared) kokku samuti kinnissilmustega.
5. II riba (3-as motiiv) ühendades jõuad 3-e nurgaahela kohtumispunkti. Heegelda kinnissilmus kahte olemasolevat motiivi ühendavasse silmusesse.
6. Kui jõuad kõigi 4-ja nurgaahela kohtumispunkti, heegelda kinnissilmus kaht esimest motiivi ühendavasse silmusesse.
7. Pärast ühendamist heegelda kinnissilmuseid ahelatesse nagu varem.

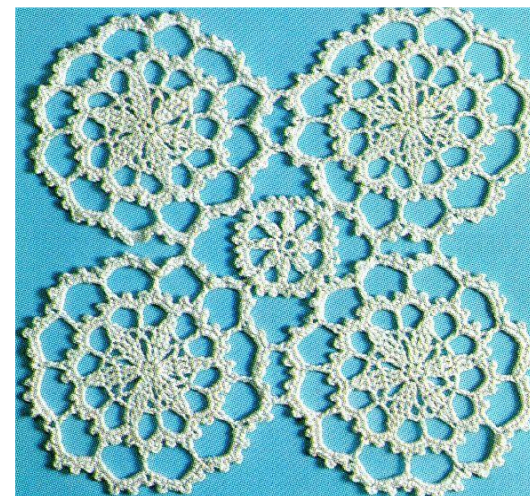
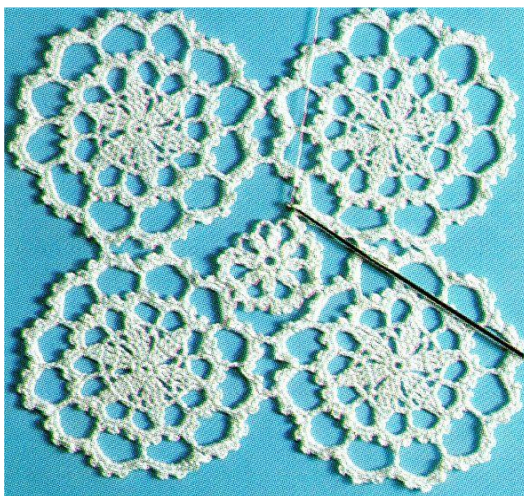
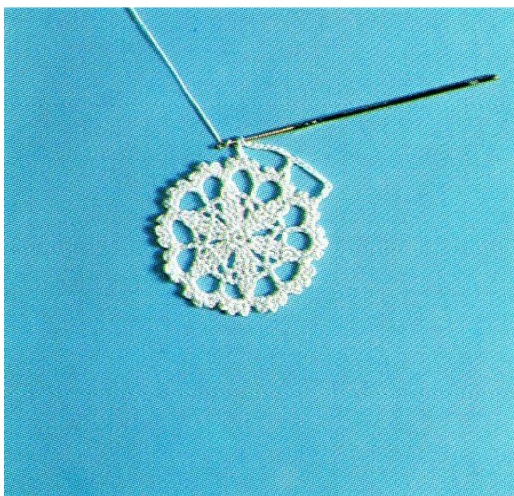
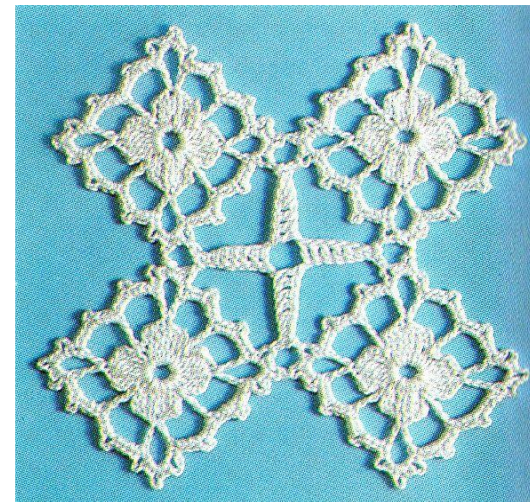
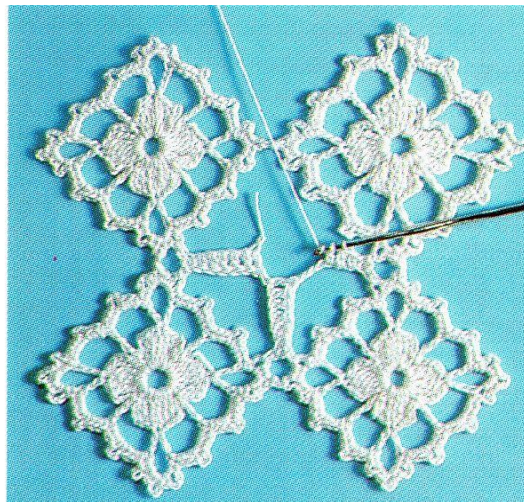
Ühendamine motiivi viimasel ringil aassilmusega

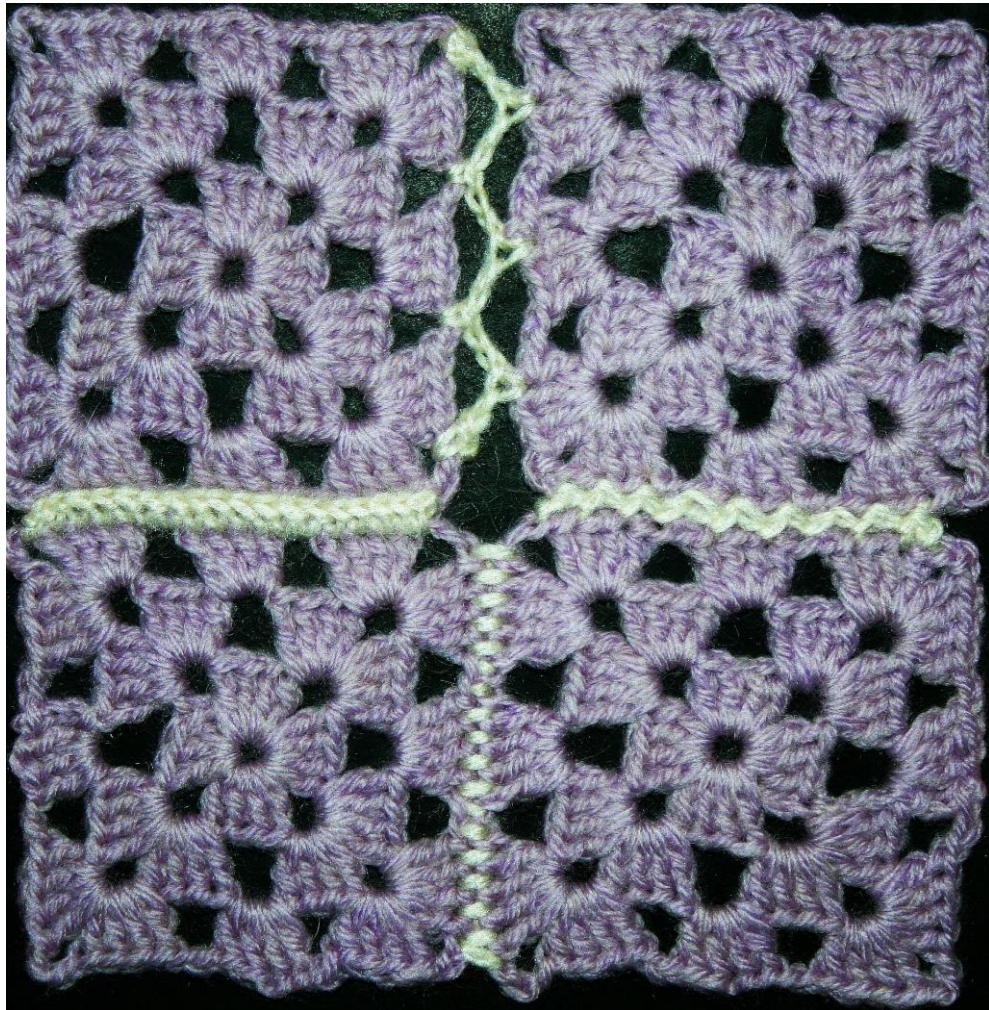
⌒ Sakilise servaga motiivide ühendamine ✓

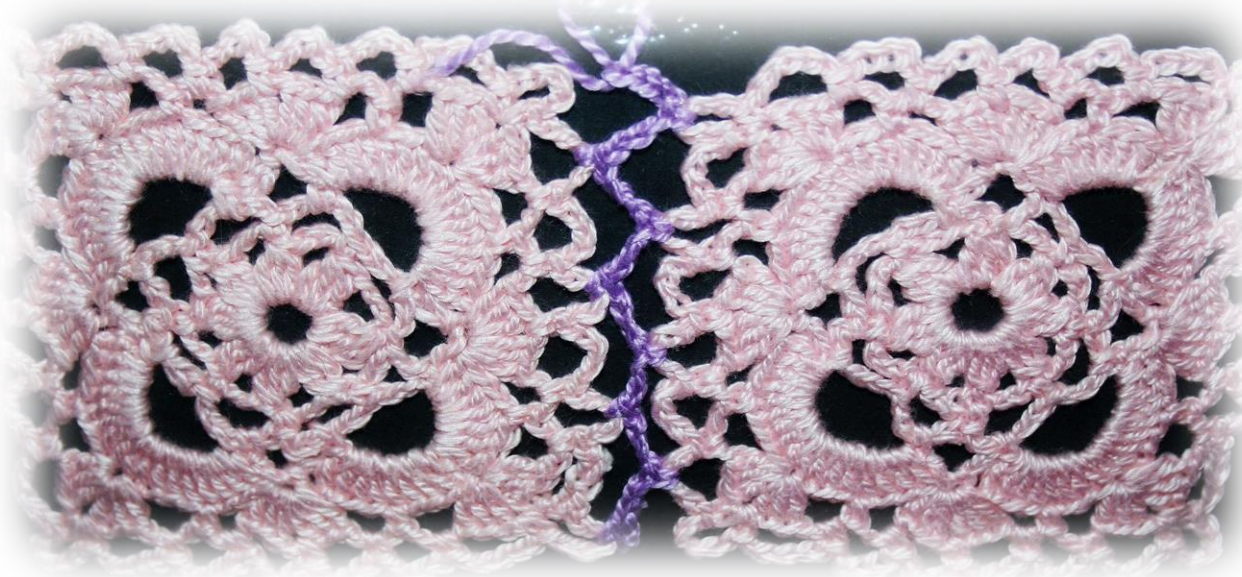
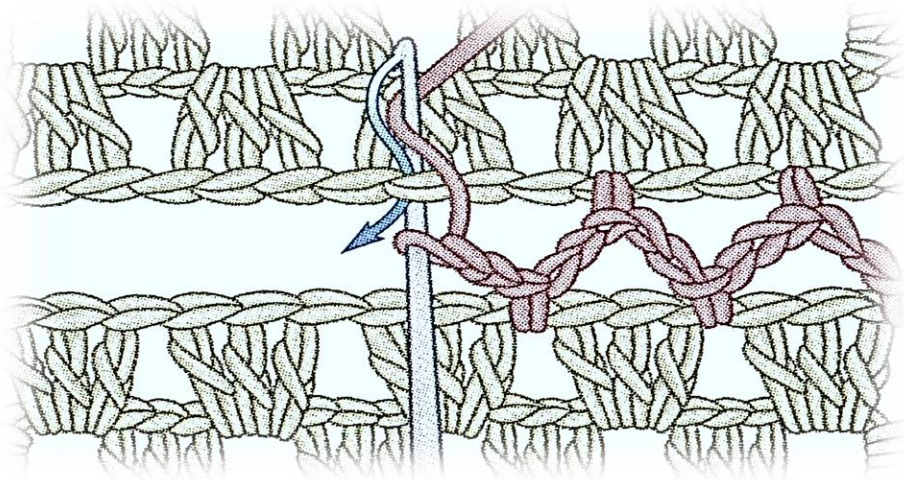
Abimotiivide kasutamine ühendamisel

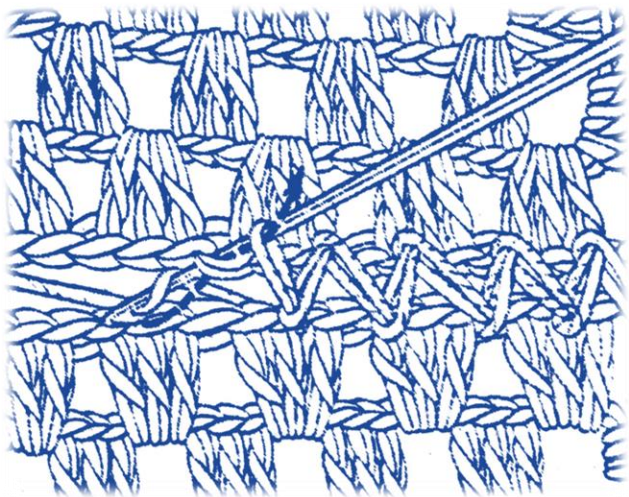
Sirge servaga motiivide ühendamise võimalused

Motiivide ühendamise sik-sakilise heegelahela abil

Ühenduse heegeldamine aassilmustega 1

Heegelda töö paremalt poolelt ja ühenda motiivid **aassilmustega** **siksakiliselt**. Selleks haara lõng vaheldumisi läbi motiivide **välimiste silmusepoolte**, jättes iga kord ühe servasilmuse vahele.

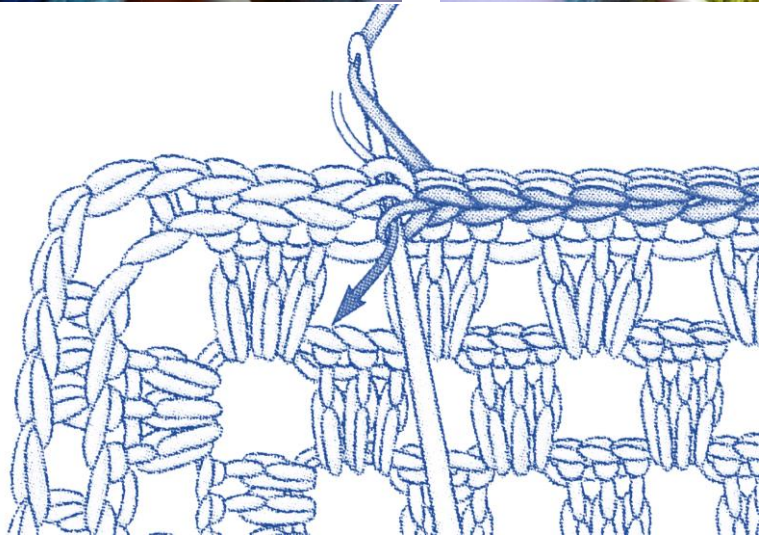

Kinnissilmustega

heegeldamine

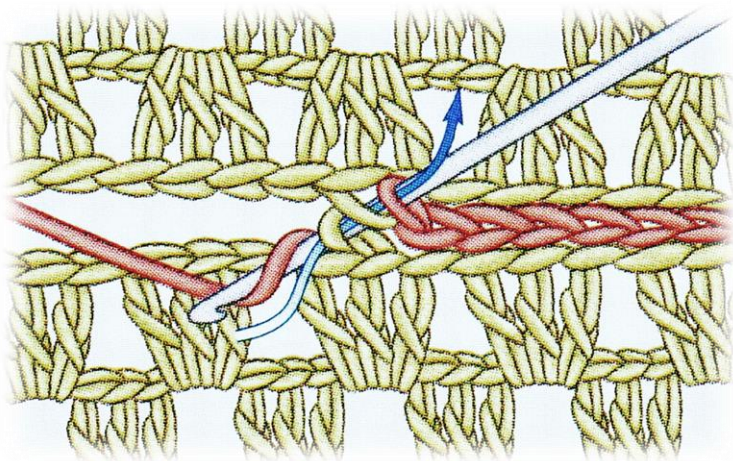

Ühenduse heegeldamine aassilmustega 2

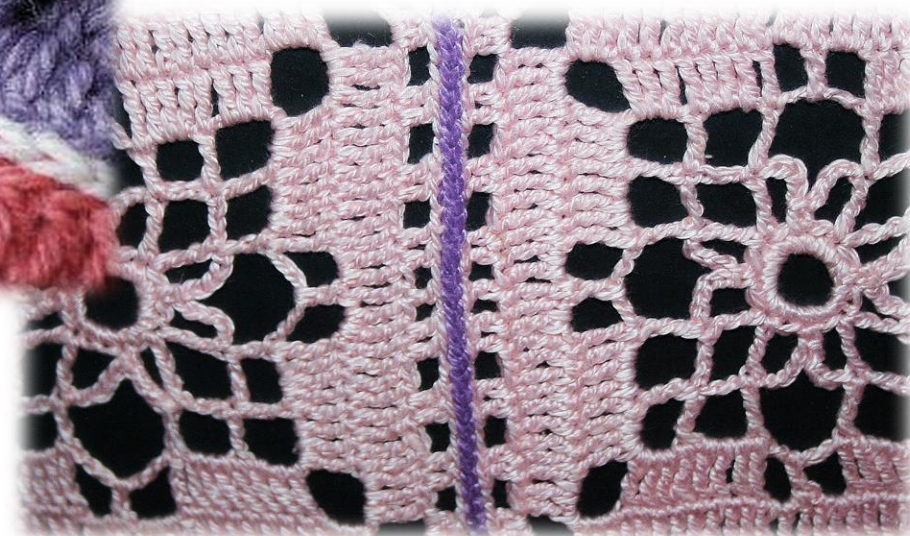

- Aseta motiivid paremate pooltega vastamisi.
- Heegelda **aassilmustega**, haarates mõlema motiivi servast vaid silmuse sisemine aas.
- Ära heegelda liiga tugevalt – õmblus võib hakata “kiskuma”.

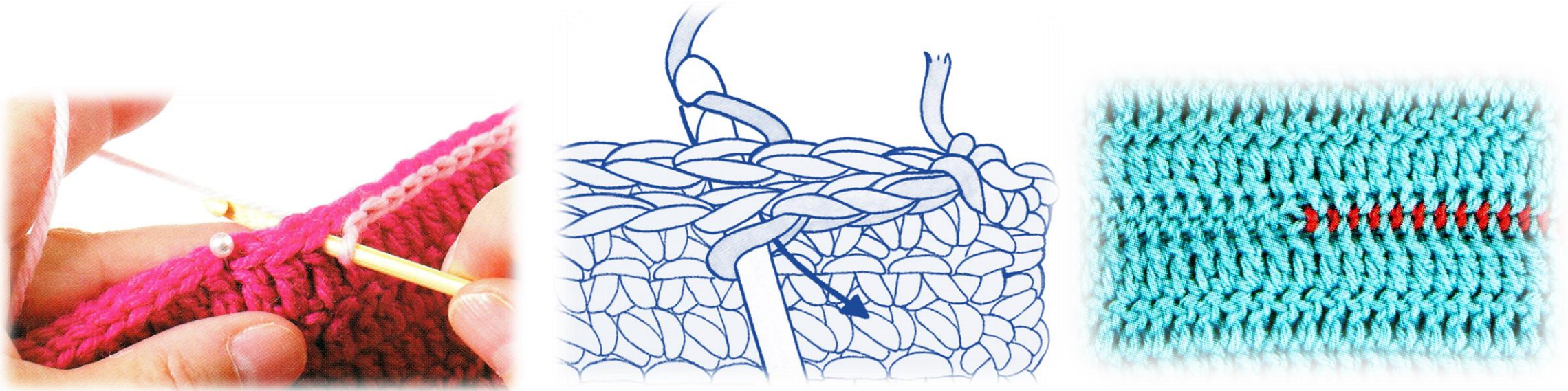
Ühenduse heegeldamine **aassilmustega** 3

- Aseta motiivid lauale paremate pooltega ülespoole.
- Ühenda servad **aassilmustega**, haarates kummagi motiivi servast ühe silmusepoole heegelnõelale.

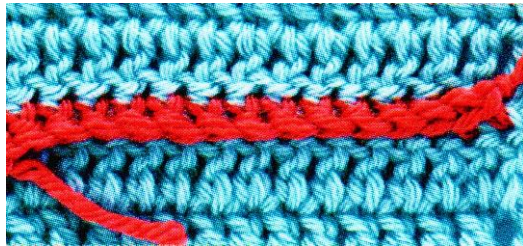
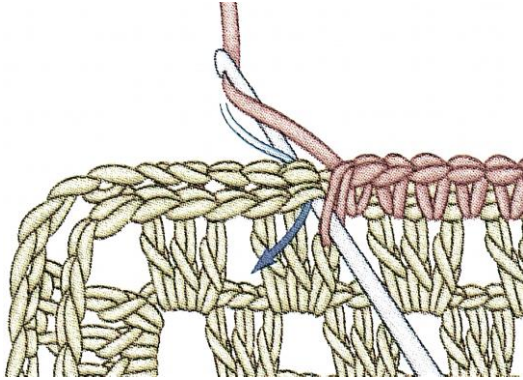

Ühenduse heegeldamine **aassilmustega** 4

- Aseta motiivide paremad pooled vastakuti ning kinnita nõöpnõeltega.
- Ühenda detailide servad **aassilmustega**, haarates kummagi motiivi silmuste mõlemad pooled heegelnõelale.
- Jälgi, et silmused moodustuksid vabalt, ilma liigse pingeta.

Ühenduse heegeldamine **kinnissilmustega** 1

- Aseta motiivide paremad või pahemad pooled vastakuti ning kinnita nööpnõeltega.
- Heegelda motiivide servad **kinnissilmustega** kokku.
- Serva mööda liikudes pista heegelnõel läbi igast silmusest või ka suuremast avast (ühtlaste vahedega).
- Tulemuseks saad veniva ja tugeva ühenduse.

Ühenduse heegeldamine **kinnissilmustega** 2

1

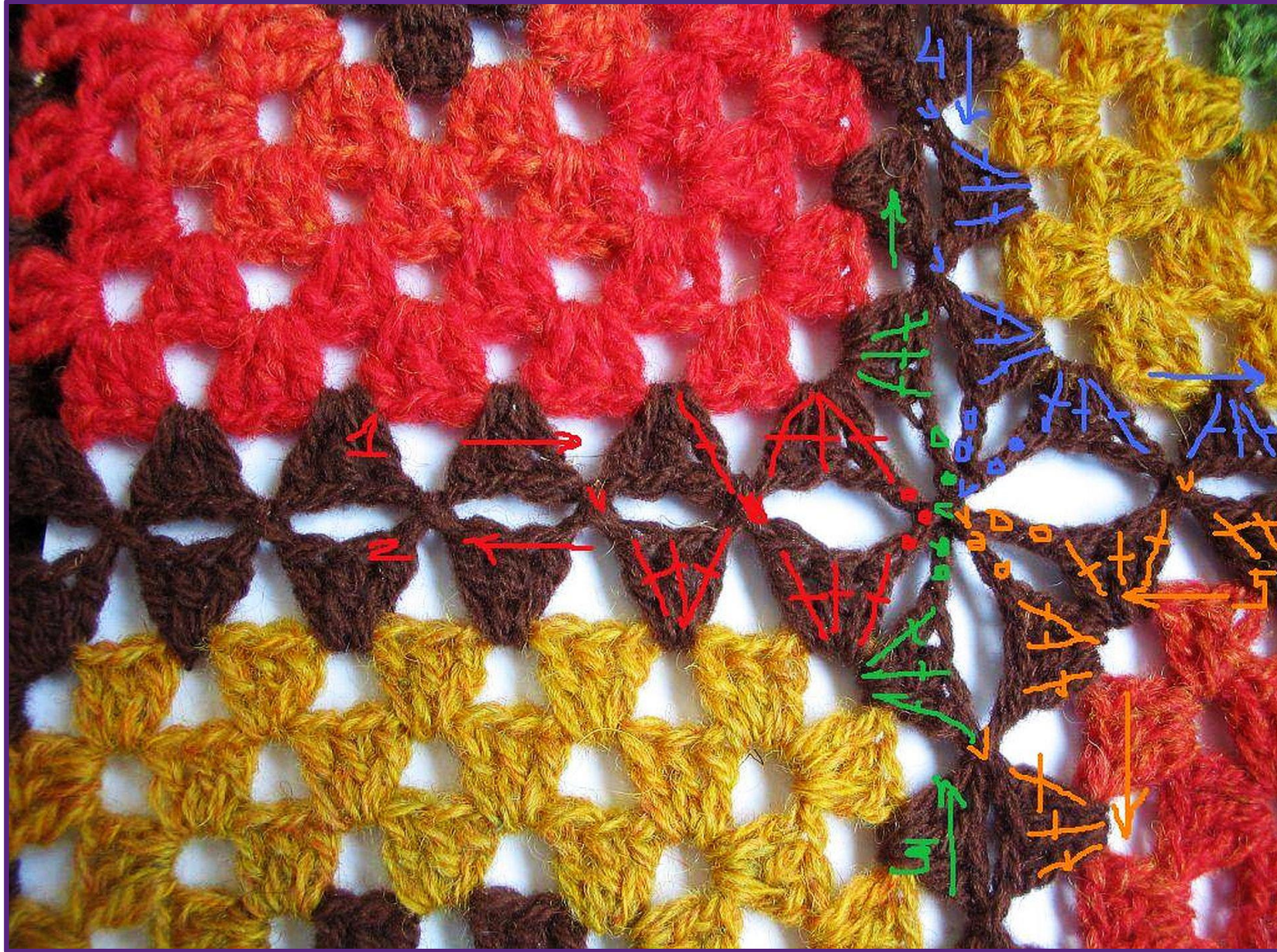

2

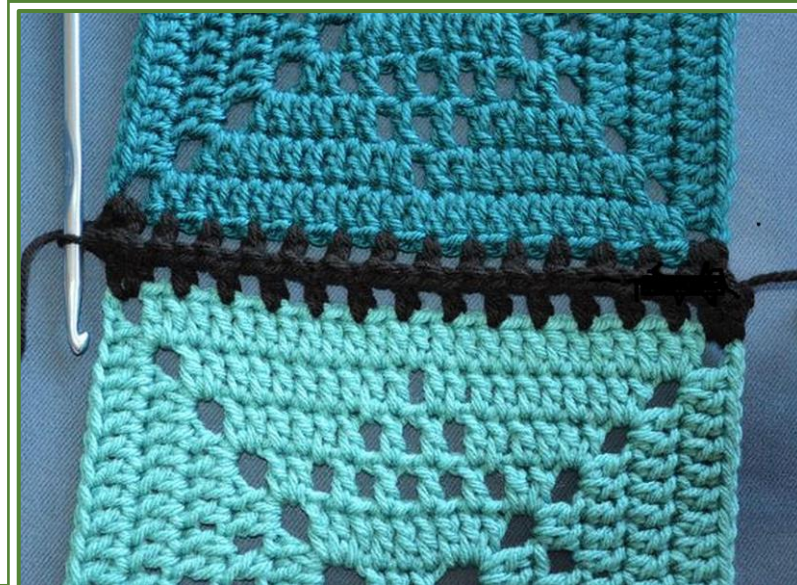
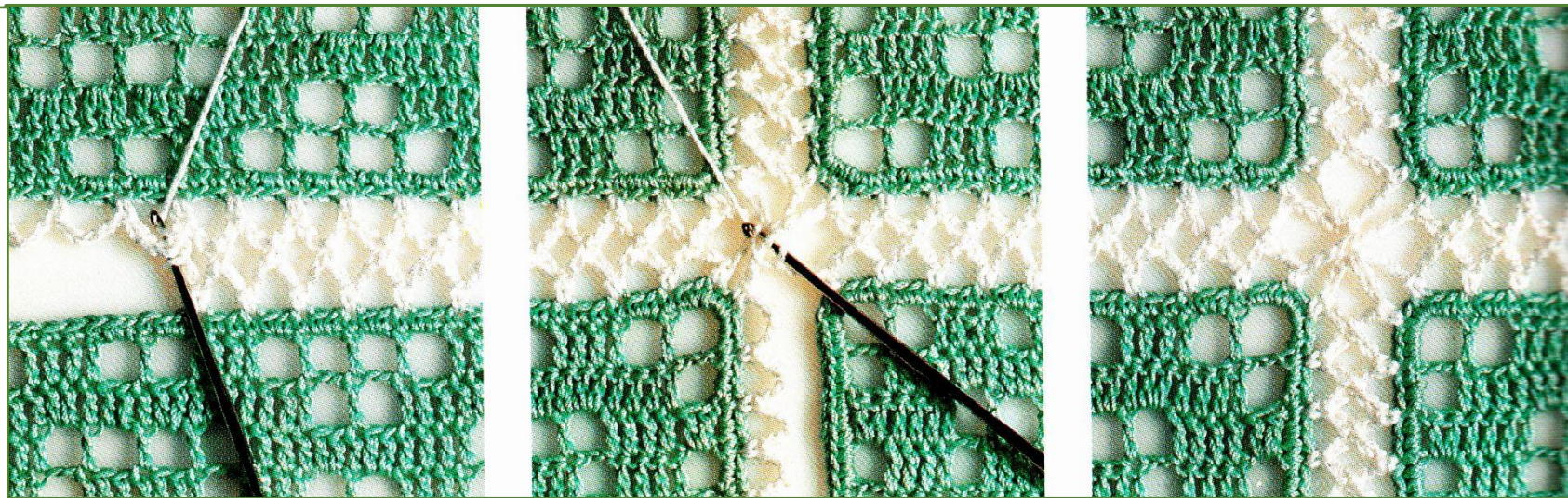
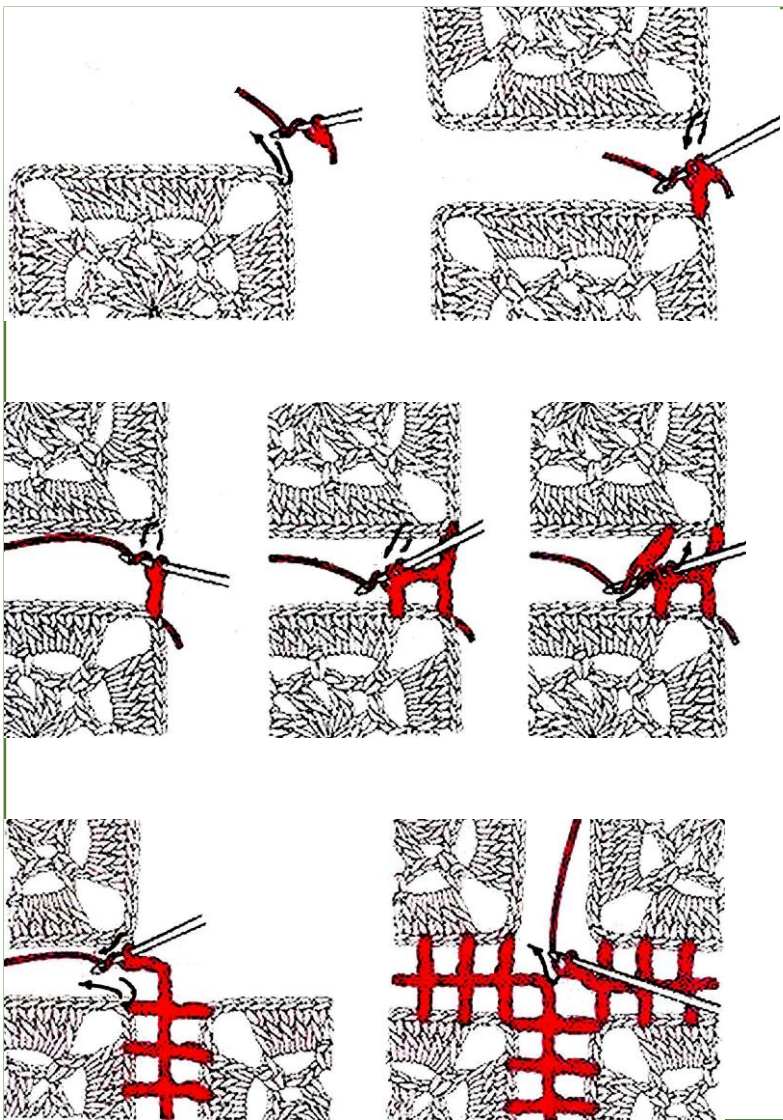

- 1
 - Aseta detailide paremad pooled vastakuti ning kinnita nööpnõeltega.
 - Heegelda motiivide servad **kinnissilmustega** kokku.
 - Heegeldades tee üks silmus iga reaotsa kohta, tee ühendussilmused ühtlaste vahedega nii, et töö serv ei veniks välja ega hakkaks kiskuma.
- 2
 - Heegelda vaheldumisi **üks kinnissilmus ja üks ahelsilmus**.
 - Paiguta silmused ühtlaste vahedega, et heegelpind jääks tasaseks.

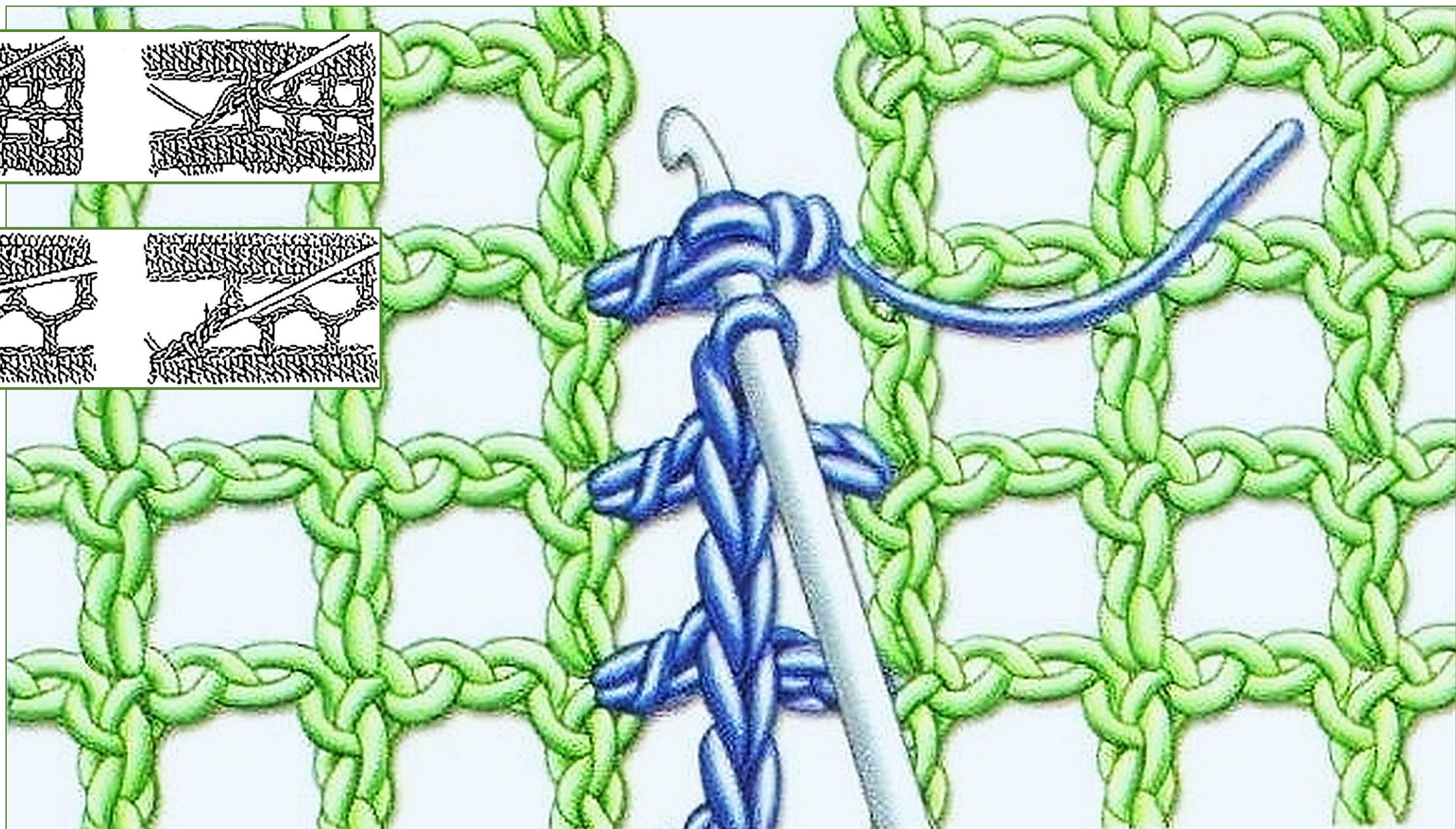
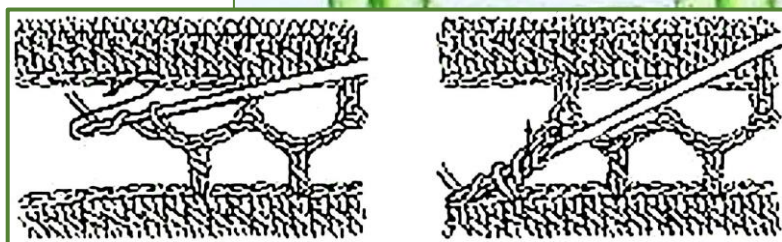
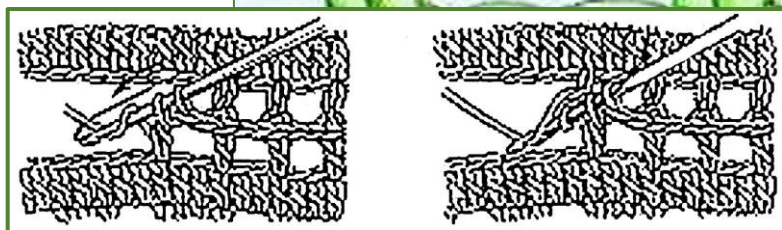
Ühendamine sambagruppidega

Motiivide ühendamine sammaste ja ahelsilmustega

- Kahe motiivi ühendamiseks heegelda vaheldumisi 1x sambaid ja ahelsilmuseid.
- Sambaid saad moodustada mõlemal detailil kas kohakuti või vahelduvalt.

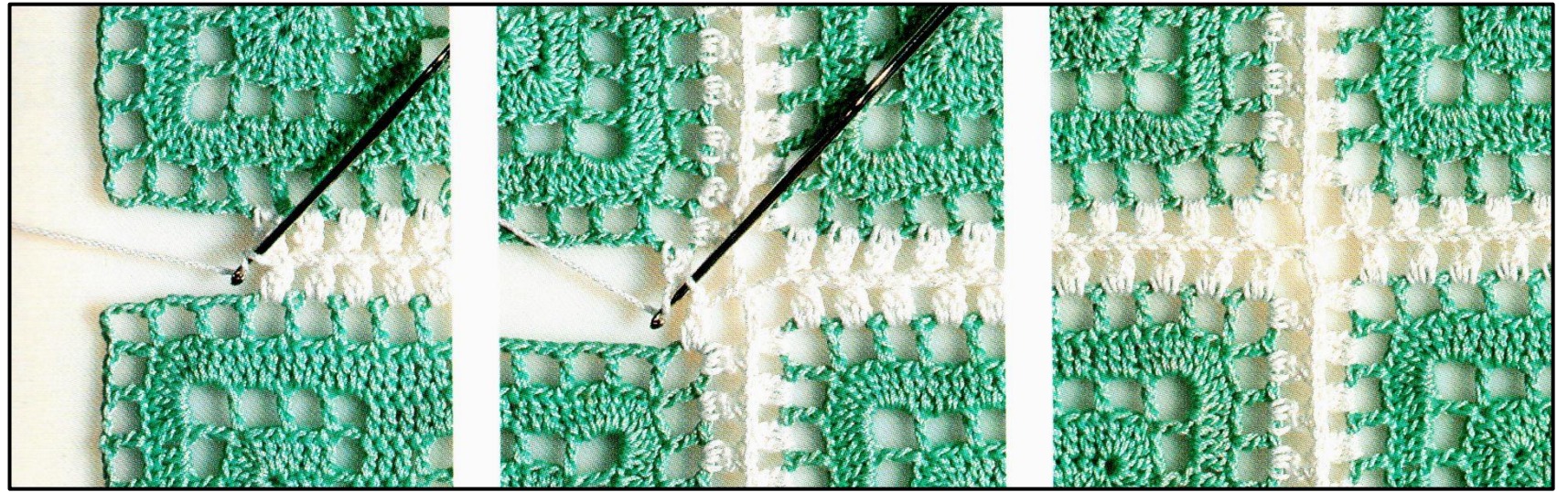

Motiivide ühendamine kinnis- ja ahelsilmustega

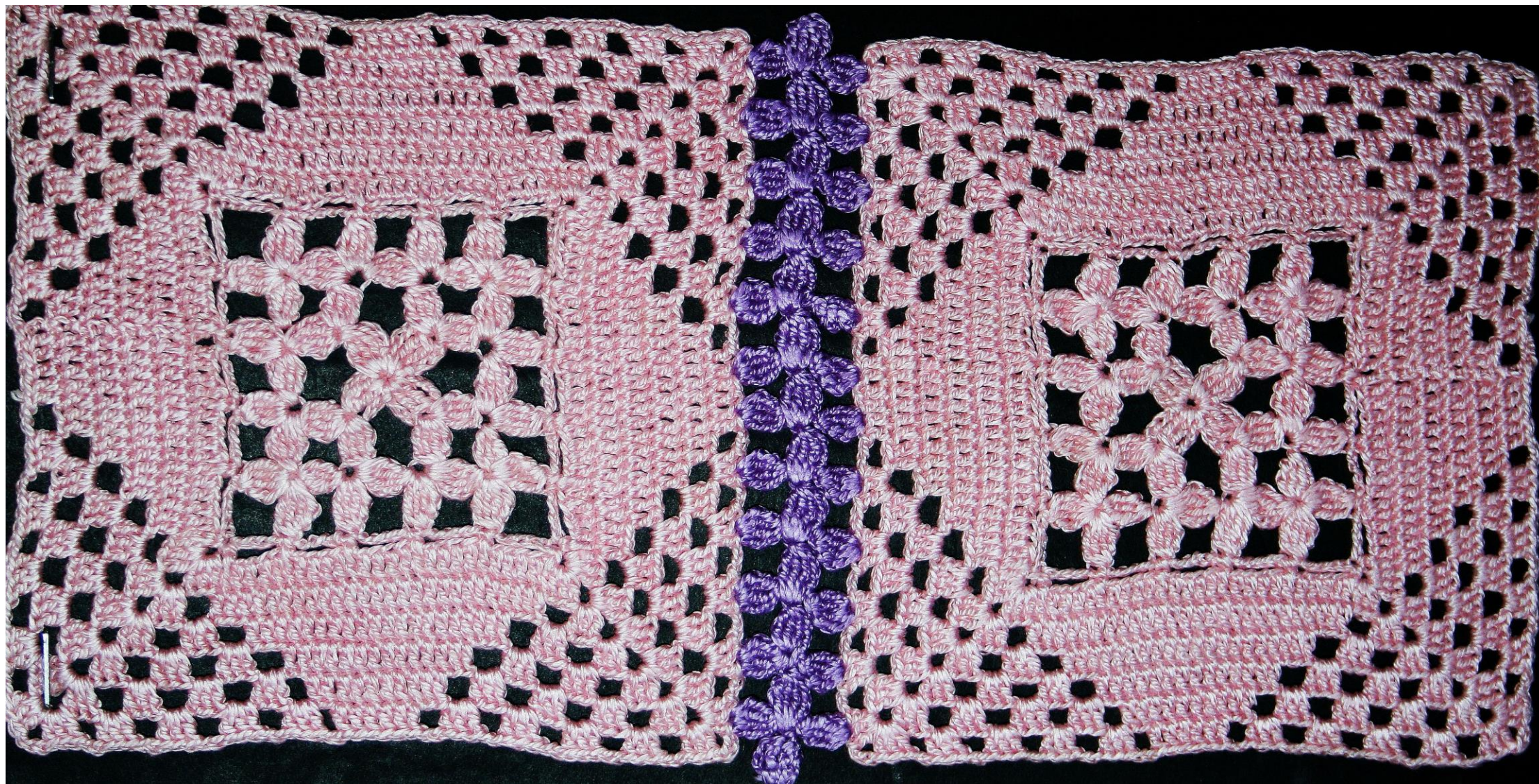
- Kahe motiivi ühendamiseks heegelda vaheldumisi kinnis- ja ahelsilmuseid (sirge reana).
- “Keerduvad kinnissilmused” – KUIDAS HEEGELDAKSID?

Motiivide ühendamine nuppude ja ahelsilmustega

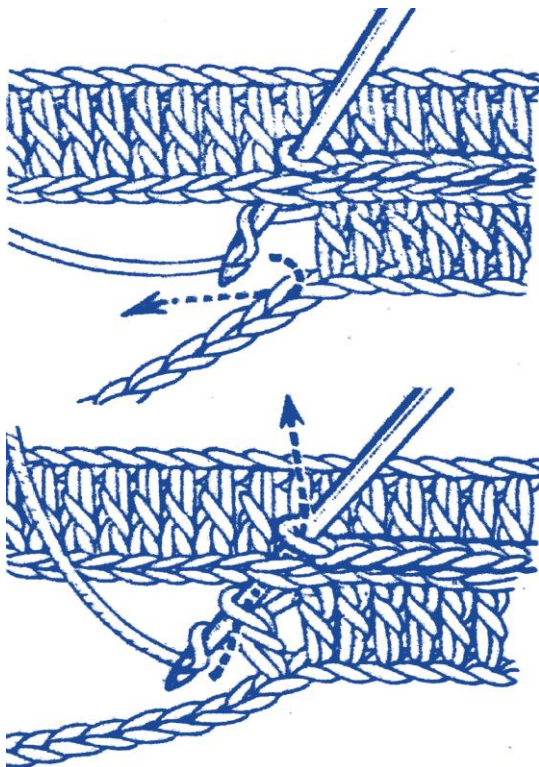
- Kahe motiivi ühendamiseks heegelda vaheldumisi nuppe ja ahelsilmuseid.

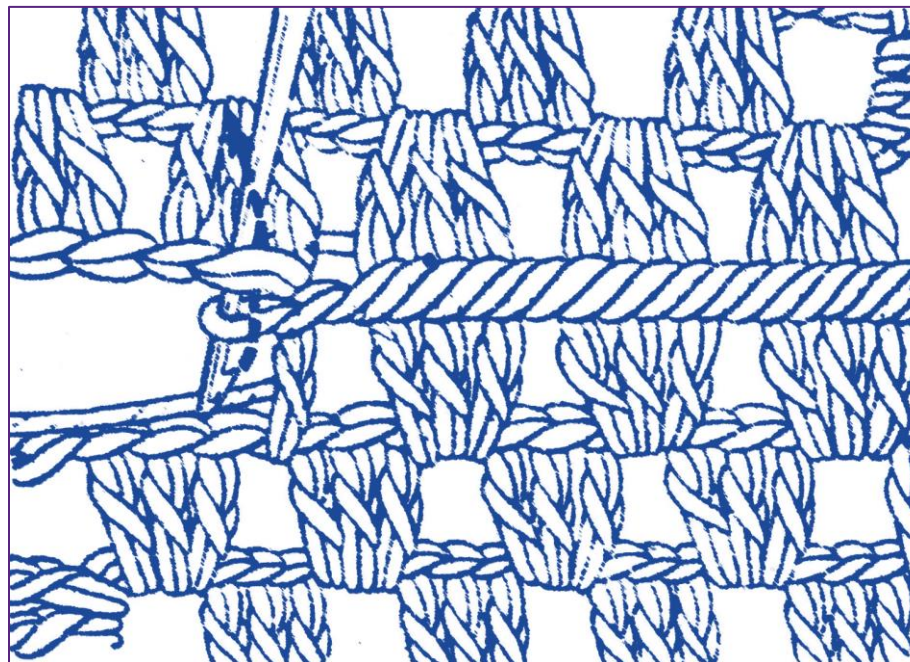

Motiivide ühendamine sammastega

1

2

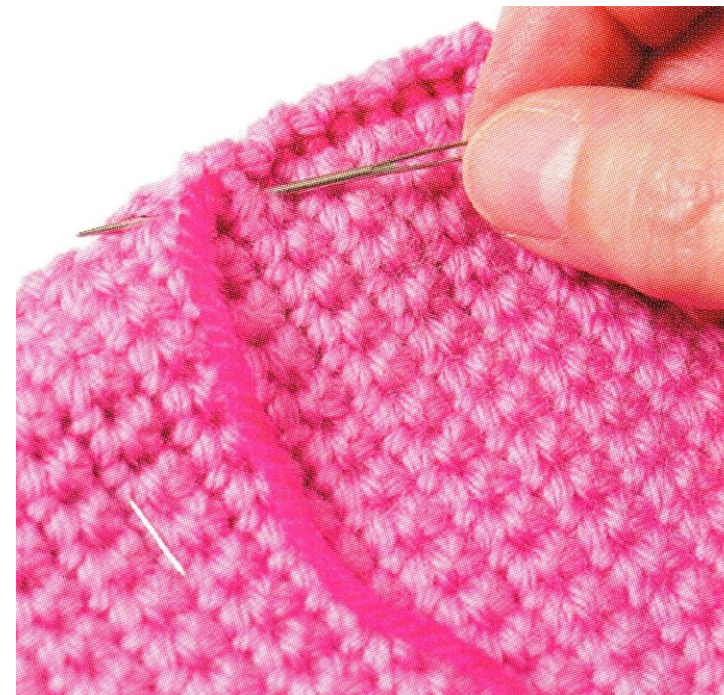
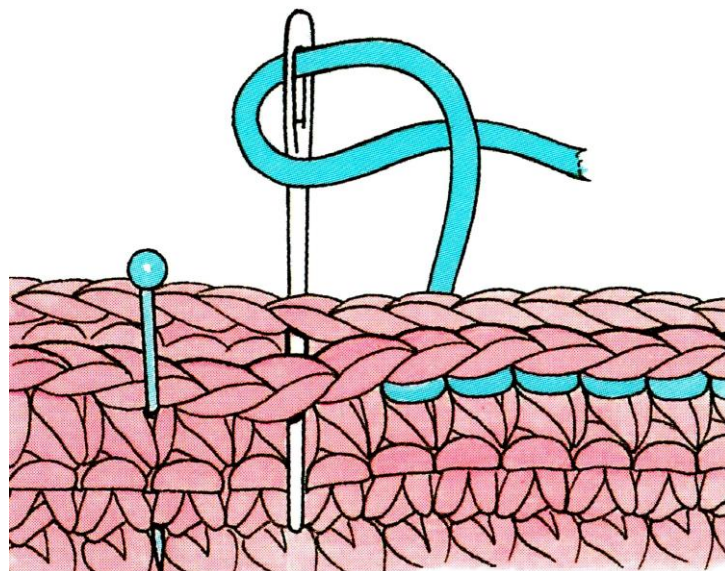
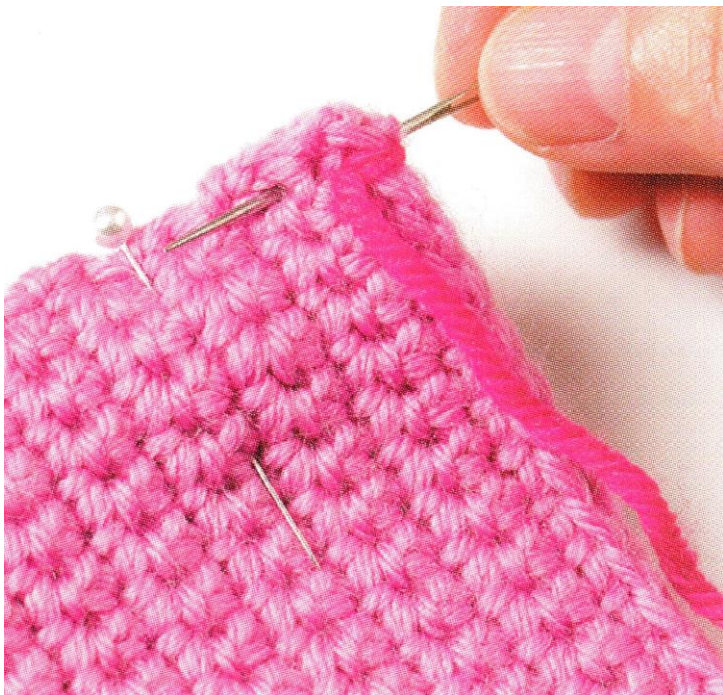
1. Haara heegelnõelale valmis motiivi mõlemad silmusepooled ja heegelda pooleliolevale motiivile **sammast läbi silmusepoolte**.
2. Tõmba heegeldatud samba silmus läbi valmis motiivi mõlemast silmusepoolest ja alusta uue samba heegeldamist **üle motiivi silmusepoolte** (tekib keerurida).

Ühenduste õmblemine

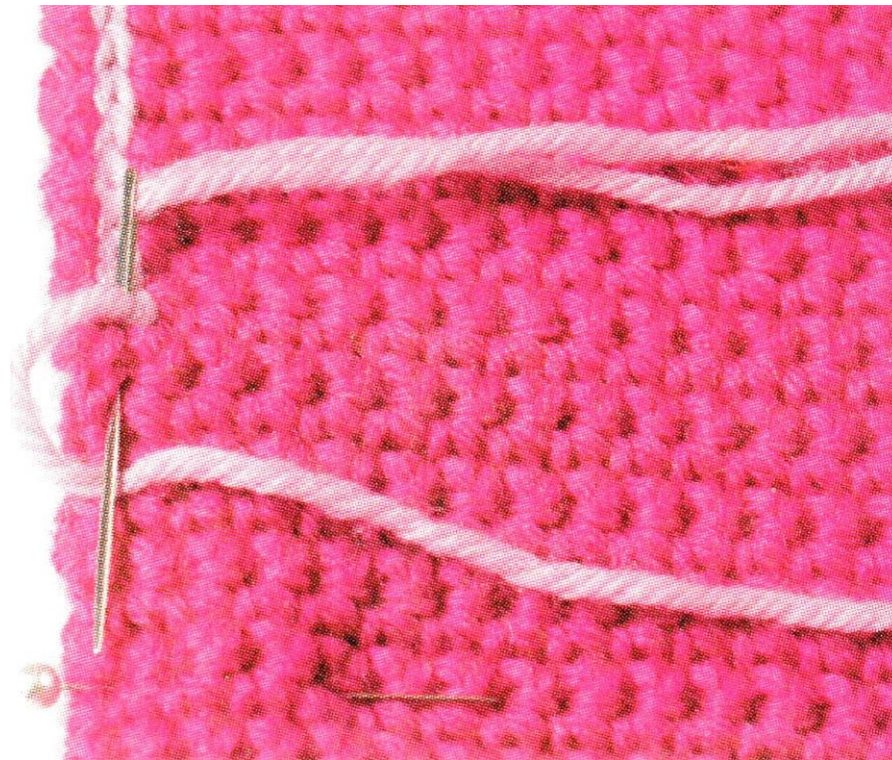
- Heegelmotiive lõpetades võid jätta nii pika lõngaotsa, et seda saab kasutada detailide kokkuõmblemiseks.
- Kasuta suuresilmalist ja tõmbiotsalist nõela.
- Õmble detailid kokku sobivas toonis lõngaga.
- Jälgi, et detailid on kokkuõmblemisel täpselt kohakuti.
- Jälgi, et kõik õmblused oleksid ühepikkused.
- Ära tõmba lõnga liiga pingule.
- Jälgi, et teed kõik pisted mõlemast detailist läbi.

Tikkpistes õmblus

- Aseta ühendatavad detailid kokku paremad pooled vastakuti.
- Kinnita nõöpnõeltega.
- Alustuseks tee õmbluse otsas 2-3 pistet, viies lõnga läbi mõlema kihi ja üle serva.

Ahelpistes õmblus

- Aseta ühendatavad detailid paremate pooltega vastamisi.
- Kinnita nõõpnõeltega.
- Tiki ahelpisterida detaili serva lähedale.

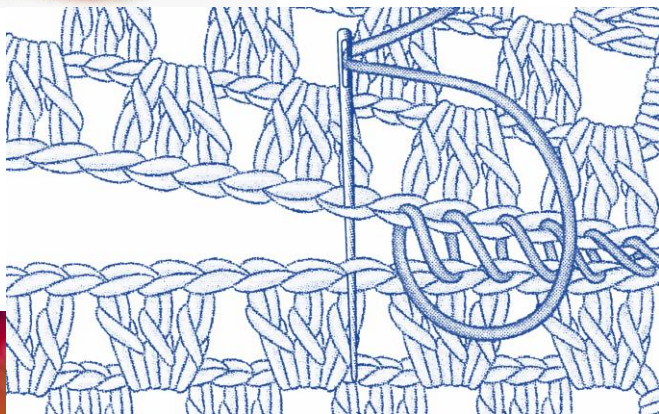
Üleloomispistes õmblus

- Hoia detaile koos vasaku käe nimetissõrm kihtide vahel.
- Nööpnõeltega ära kinnita.
- Tiki üle motiivide servade üleloomispisteid, haarates nõelale mõlema detaili mõlemad silmusepooled.

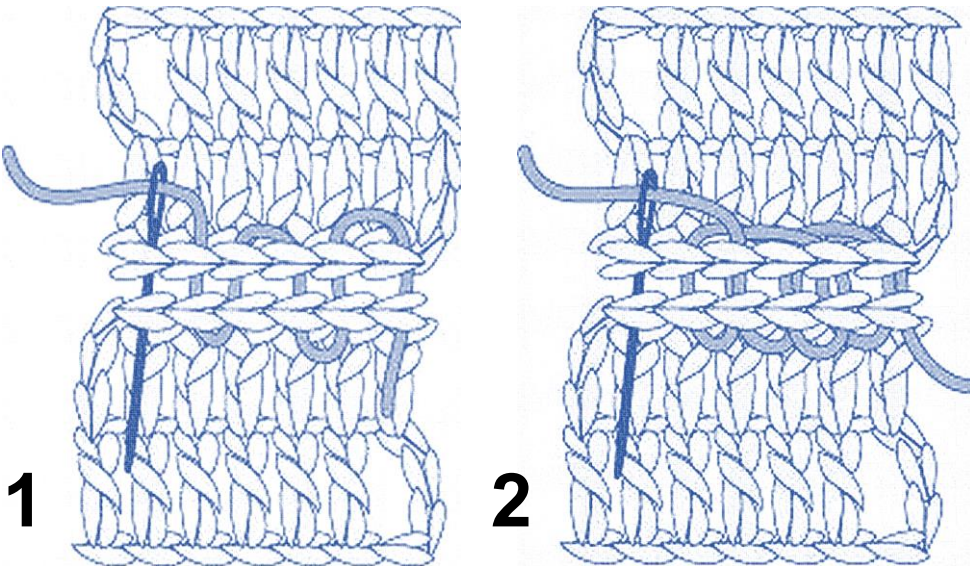
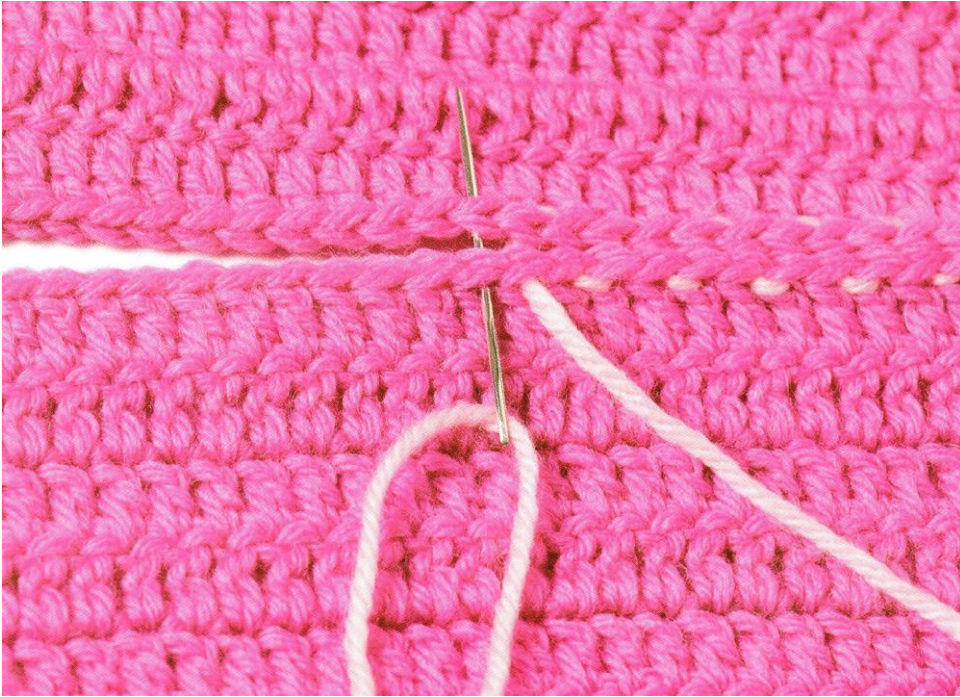
- Hoia detaile koos vasaku käe nimetissõrm kihtide vahel.
- Nööpnõeltega ära kinnita.
- Tiki rida väikseid pisteid üle serva, korjates üles mõlemas servas ühe silmuse.

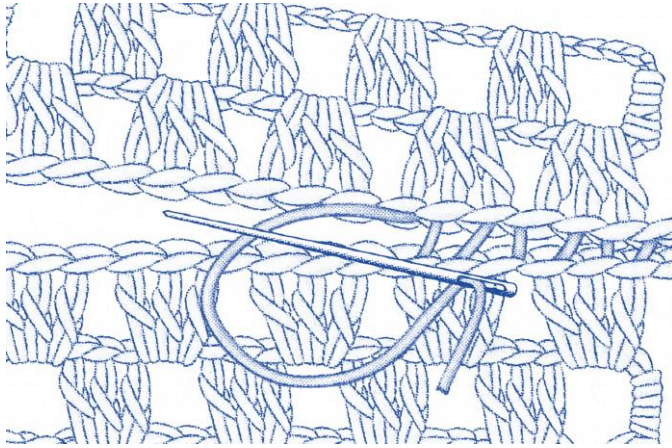
Üle serva õmblus

- Enamike heegeltööde jaoks parim valik!
- Ei lisa tööle mahtu.
- On praktiliselt nähtamatu.
- Hoia detaile koos vasaku käe nimetissõrm kihtide vahel.
- Nööpnõeltega ära kinnita.
- Sobita nurgasilmuseid õmbluse alguses ja lõpus.
- Tee pisted üle serva, haarates nõelale mõlema detaili välimised aasad.
- Õmblemise käigus tõmba servi õrnalt kokku.

Trikotaažiõmblus

- Õmblus on vastupidav ja lame.
- Aseta detailid tasasele alusele kõrvuti pahemad pooled ülespoole ja ülemised servad kohakuti.
- Ühenda detailid edasi-tagasi pistetega, viies nõela läbi mõlemast silmusepoolest.
- Tõmba servad kokku.
- Ära tõmba õmblust liiga pingule.
- Õmblus peab venima niisama palju kui heegeldatud detail.
- Joonisel on näidatud kaks trikotaažiõmbluse tikkimise võimalust.

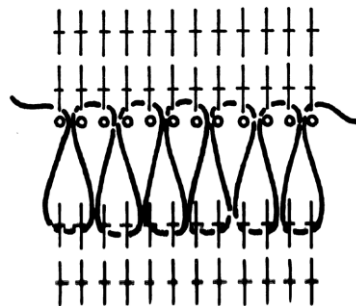
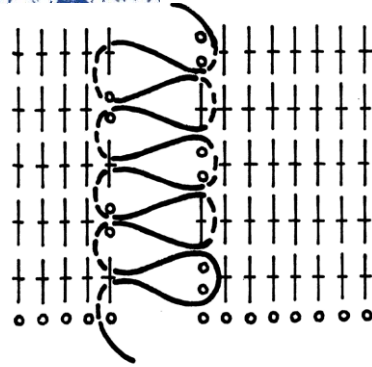
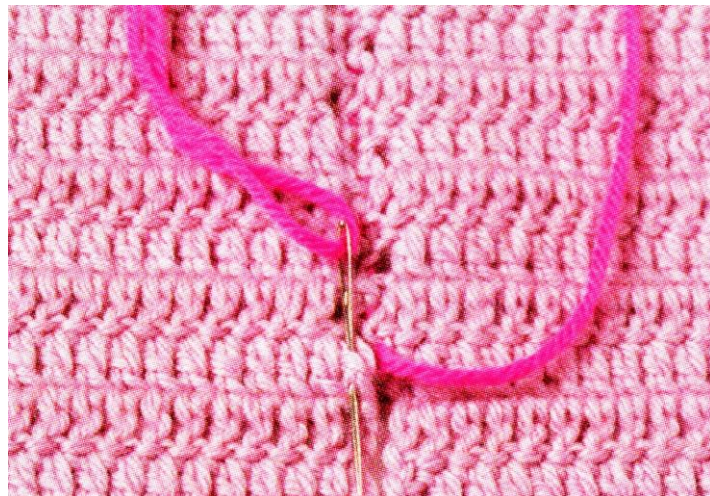
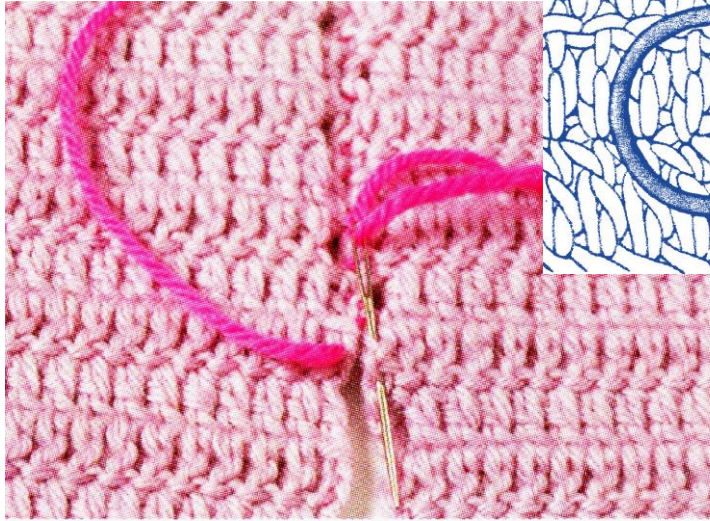
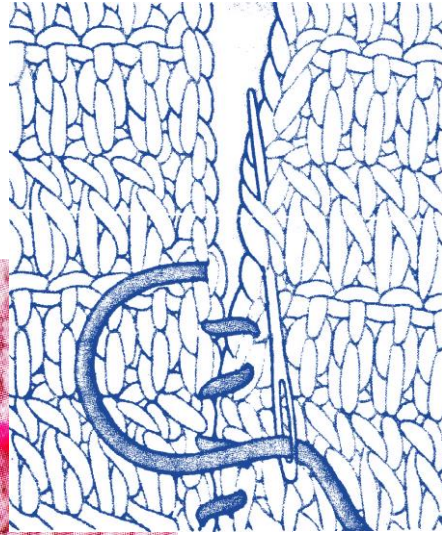
Madal õmblus

- Õmblus jääb praktiliselt nähtamatuks.

- Aseta kaks ühendatavat serva üksteise kõrvale.
- Tee õmbluspisteid haarates ühe silmuse läbi ühe serva.
- Tõmba servi õrnalt kokku.
- Ära tõmba õmblust liiga pingule.

Põimitud õmblus

Põlvikpistetega

- Aseta detailid tasasele alusel külge kõrvale paremad pooled ülespoole ja reaotsad kohakuti.
- Tee vertikaalne rida ühtlaste vahedega pisteid sik-sak mustris servast serva.
- Tee üks piste läbi parempoolse detaili heegelpinna ja tõmba lõng läbi.
- Järgmine piste tee läbi vasakpoolse detaili ja tõmba lõng läbi.
- Pinguta töö käigus lõnga ettevaatlikult iga 2-3 piste järel.

Algallikad

- Aljasmets, E. (1984). *Heegeldamine*. Tallinn: Valgus.
- Branden, B. (2004). *Heegeldamise piibel*. Sinisukk.
- Eaton, J. (2008). *Heegeldamise käsiraamat*. Sinisukk.
- Fuchs, H., Natter, M. (1988). *Virkeboken*. ICA bokförlag Västerås.
- Jordan, H. (2008). *Tekstuursed heegelkirjad*. Sinisukk.
- Knight, E. (2009). *Põhilised heegelpinnad. 250 heegelkirja*. Sinisukk.
- Pink, A. (2004). *Heegeldamine. IV – IX klass*. Saara Kirjastus.
- Põldoja, M. (1996). *Heegeldamine*. Tallinn: Valgus.
- Tallinna Ülikooli metoodiline fond – lõputööde lisad (tööproovid).
- Whiting, S. (2008). *Heegeldaja piibel*. Sinisukk.